

ÎN LOC DE INTRODUCERE

De ce este important să cunoaștem mai multe informații despre apă?

Apa constituie 70% din țesuturile corpului uman, 80% din sânge, 90% din creier. Omul pierde zilnic prin transpirație și prin secreții naturale pînă la 2,5 litri de apă. De aceea, este foarte necesar să ne completăm rezervele de apă pentru a ne simți mai bine. Fără hrană, omul poate să reziste cîteva săptămîni, dar fără apă are zile numărate. Apa potabilă conține săruri minerale și oligoelemente necesare organismului nostru. Ele au un rol important în dezvoltare, mai ales datorită aportului de calciu necesar pentru rezistența oaselor. De asemenea, apa ajută la buna funcționare a organelor interne și a circulației sîngelui.

FĂRĂ APĂ NU EXISTĂ VIAȚĂ!

1 Care sunt sursele de apă?

- Precipitațiile atmosferice;
- Sursele de suprafață: bazine de apă, râuri, lacuri
- Sursele subterane care la rândul lor se împart în:
 - de suprafață: fântinile cu mină, izvoarele, izvoarele captate și
 - de adâncime: fântini arteziene, sonde

2 Sursele de suprafață sunt mai ușoare de înțeles. Cum pot fi definite sursele subterane și care sunt caracteristicile lor?

Așadar, sursele subterane de suprafață sunt fântinile cu mină, izvoarele și izvoarele captate. Fântina cu mina mai este numită și tubulară. Din această fântină consumatorul se alimentează cu apă cu ajutorul găleții (alimentare mecanică) sau cu pompa (automată). Izvoarele captate, la rândul lor, reprezintă un rezervor în care unul, două, trei sau mai multe izvoare curgătoare se captează prin țevi cu găuri și apoi prin rețeaua de apeduct apa captată se distribuie consumatorilor.

Sursele subterane de adâncime sunt fîntînile arteziene și sondele. Fîntîna arteziană este o sursă de profunzime de apă cu pompă, un turn de apă sau rezervor de la care se distribuie apa la consumatori prin intermediul rețelelor de apeduct.

3 Care sunt resursele de apă din raionul Cahul?

Raionul Cahul este asigurat cu apă din 148 surse subterane funcționale, 2 surse de suprafață, 1629 fîntîni publice, 4812 fîntîni individuale, 42 izvoare, 23 bazine de apă, lacuri, rîușoare, rezervații.

a) În orașul Cahul:

Rîurile: Prut și Frumoasa
Izvoare captate - 4
Fîntîni arteziene - 17
Fîntîni cu mină - 74
Fîntîni curgătoare - 2
Arteziene minerale.

b) În raionul Cahul:

Fîntîni arteziene - 148
Fîntîni obștești cu mină - 1629
Fîntîni individuale cu mină - 4872
(+2500)
Izvoare captate - 49
Bazine de apă - 23

Apa potabilă în localități se distribuie inegal din cauza lipsei sistemelor centralizate. Astfel, consumul zilnic pe cap de locuitor este de cca 30 - 80 l în localitățile raionului Cahul și 120 - 180 l – pentru locuitorul din oraș.

Pentru consumul potabil, menajer, industrial și agricol se scot anual din circuit cca 50000 tone de apă potabilă, din care circa 50% se întorc în circuit ca ape uzate, nocive, pentru a căror neutralizare sunt necesare instalații speciale pentru tratare.

4 Ce este apa potabilă?

Sub denumirea de "apă potabilă" se înțelege apa ale cărei proprietăți fizice o fac să fie consumată cu plăcere și care odată consumată, nu periclitează sănătatea consumatorilor. Pentru ca apa să fie potabilă, trebuie să îndeplinească următoarele condiții :

- să fie limpede, incoloră, fără gust sau miros particular;
- să aibă temperatura constantă cuprinsă între 5° și 17°C.

Apa prea rece favorizează apariția faringitelor, laringitelor și chiar a diareilor, iar apa caldă are gust neplăcut

- și nu satisface setea;
- să nu conțină substanțe toxice sau radioactive în concentrații nocive pentru organism;
 - să conțină o concentrație minimă de iod și fluor;
 - să nu conțină concentrații prea mari de săruri de calciu, magneziu, fier, mangan, cupru sau zinc, săruri care modifică gustul, culoarea sau limpezimea și îi limitează folosința;
 - să nu conțină germeni patogeni sau paraziți și să nu depășească un anumit număr de bacterii saprofite;
 - să nu conțină substanțe organice în cantitate prea mare, amoniac sau nitrați, substanțe considerate ca indici de impurități.

5 Cum se realizează distribuția apei potabile? Ce sunt sistemele centralizate și decentralizate de aprovizionare cu apă? Care sunt avantajele și dezavantajele lor?

Distribuția apei potabile poate fi decentralizată - prin fântâni și izvoare și centralizată - prin rețea de apeduct. Instalații locale

decentralizate de aprovizionare cu apă sunt fântinile forate sau săpate și izvoarele captate. Ele folosesc exclusiv apa subterană fără prelucrare.

Aprovizionarea centralizată cu apă se face printr-un sistem de conducte (rețea) prin care circulă apa sub presiune de la sursă la consumator. Sistemul prezintă, în afara comodității, și alte avantaje, ca posibilitatea unui control riguros și mai ales posibilitatea îmbunătățirii calității apei prin instalații de purificare.

SURSELE DE APĂ CENTRALIZATE

Avantaje	Dezavantaje
<ul style="list-style-type: none"> Sunt ușor supravegheate <ul style="list-style-type: none"> - filtrarea, - coagularea, - sedimentarea, - dezinfectarea; - alimentarea; - evacuarea Acces mare 	<ul style="list-style-type: none"> Cheltuieli mai mari Alimentarea pe grafic (unele localități) În situații excepționale <ul style="list-style-type: none"> - poluarea microbiană - epidemii

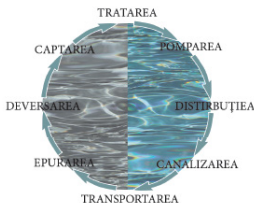

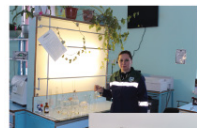
SURSELE DE APĂ DECENTRALIZATE

Avantaje	Dezavantaje
<ul style="list-style-type: none">• acces liber;• situată în apropiere	<ul style="list-style-type: none">• poluarea microbiană• acces liber al mai multor persoane;• acces al animalelor;• amplasarea incorectă a fântinii:<ul style="list-style-type: none">- closet;- locuri de întreținere a animalelor;- gunoi;- depozite de petrol de chimicale;• lipsa amenajării sursei: (pavilion; capac; căldare; colac; etc)

6 Apa din râul Prut ajunge în casele locuitorilor din orașul Cahul, a celor din satele Roșu, Crihana, Pașcani și Manta prin sistemul centralizat de alimentare cu apă potabilă. Care sunt etapele circuitului de tratare și distribuție a apei?

Sistemul centralizat de aprovizionare cu apă potabilă a locuitorilor acestor localități este gestionat de Întreprinderea Municipală "Apă-Canal Cahul". Drumul apei din râul Prut până la robinetul consumatorului trece prin următoarele etape:

CAPTAREA:

- apa necesară orașului Cahul este captată din surse de suprafață și anume din râul Prut. Zilnic din râu se captează cca. 11000 m³ apă/zi pe timp de vară și 5000 m³ apă/zi pe timp de iarnă. Cantitatea de apă satisface necesarul pentru asigurarea cu apă potabilă atât a populației, cât și a sectorului industrial.

TRATAREA:

- Pentru a deveni potabilă, apa din râul Prut este tratată în stația de tratare a ÎM Apă Canal Cahul, amplasată la sud est de or. Cahul pe teritoriul administrativ a comunei Crihana Veche. Apa potabilă care a parcurs procesul complex de tratare se transportă zilnic spre 3 rezervoare de apă cu o capacitate de 6000 m³. Capacitatea de producere este de 24 mii m³ pe zi.

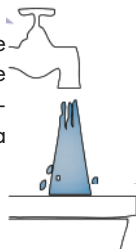
POMPAREA:

- Apa tratată este pompată prin intermediul stației de pompare de nivelul II (SP2) către consumatori și către 3 stații de repompare SP3, SP4, SP5, care au rolul de ridicare a apei potabile până la ultimele etaje ale blocurilor locative din sectoarele orașului.

DISTRIBUȚIA:

De la stațiile de pompare, apa potabilă este distribuită la utilizatori printr-o rețea cu lungime de 169,222 km, inclusiv or. Cahul – 92,0 km, s. Roșu – 17,53 km, s. Crihana Veche – 28,122 km, s. Manta – 31,012 km din care :

- Artere 34,20 km
- Conducte 123,022 km
- Branșamente 12,00 km

CANALIZAREA:

Evacuarea apelor reziduale de pe teritoriul orașului Cahul se face printr-o rețea de canalizare realizată în sistem unitar, în lungime de 51,30 km, din care:

- Colectoare 16,0 km
- Canale de serviciu 32,3 km
- Racorduri 3,0 km

TRANSPORTUL:

Întrucât pe teritoriul orașului există zone depresionare de unde apa de canalizare nu poate fi evacuată gravitațional, este necesară pomparea acesteia în rețeaua de canalizare. În Cahul funcționează un număr de 3 stații de pompare a apelor uzate.

EPURAREA:

Apele uzate evacuate prin rețeaua de canalizare a orașului Cahul au un debit de peste 200 m³/oră , 37 l/s ajungând în decantoarele de la stația de epurare a apelor uzate. Tipul tratării apelor reziduale este epurarea biologică totală. Capacitatea stației este de 13,7 mii m³/zi.

DEVERSAREA:

Apa, după epurare, trebuie să se întoarcă la sursă așa cum a fost captată. Protecția mediului nu este un scop în sine, rîul trebuie să fie viu, să aibă flora și faună, să poată fi folosit mai departe de alte comunități, ca sursă de alimentare cu apă, în irigații, piscicultură, agrement etc.

Nicio substanță sau material, utilizat în instalațiile de producere, distribuție, îmbuteliere, transport sau stocare a apei potabile, nu trebuie să lase în apa potabilă, direct sau indirect, compuși ori impurități care să diminueze sănătatea.

7 Ce este canalizarea?

În viața de zi cu zi, folosim apa potabilă pentru diverse activități: spălatul vaselor, al hainelor, igiena personală etc. Odată utilizată, apa devine murdară. Sistemul de canalizare este folosit pentru colectarea acestei ape înainte de a fi redată mediului înconjurător.

8 Care este rolul canalizării în gestiunea resurselor de apă?

Sistemul de canalizare are un rol foarte important în viața noastră pentru că ne protejează atât sănătatea, cât și mediul înconjurător. Reducerea și degradarea resursei de apă, asociată cu creșterea interesului pentru igienă și sănătate publică, atrage asupra serviciului de canalizare o atenție deosebită.

Folosim apa potabilă zilnic în majoritatea activităților noastre obișnuite: o bem, gătim, ne spălăm, spălăm vase și haine. Odată utilizată, apa potabilă devine apă uzată. Canalizarea reprezintă o miză majoră atât pentru sănătatea publică, cât și pentru dezvoltarea durabilă. La scară mondială, gestionarea

serviciului de canalizare se regăsește în centrul problematicei apei.

Existența unui sistem de canalizare coerent condiționează calitatea mediului înconjurător și implicit a vieții.

9 Cum se clasifică sursele de poluare a apei?

- Naturale – din atmosferă, litosferă, organisme vii din apă;
- Artificiale – prin apele uzate de orice fel;
- Controlate – care se transportă prin rețeaua de canalizare;
- Necontrolate – care ajung pe cale naturală (ape de ploaie);
- Poluarea normală – din surse de poluare cunoscute;
- Accidentală – dereglarea unor procese industriale cu deversări;
- Primară – depunerea unor substanțe;
- Secundară – în urma fermentărilor materiilor organice.

10 Cum influențează asupra sănătății consumul apei poluate?

Efectele negative asupra sănătății populației cauzate de consumul de apă depind în mare măsură de doi factori: prezente în apă a substanțelor chimice cu concentrații dăunătoare care pot provoca unele patologii în organism și contaminarea microbiană.

Cele mai răspândite maladii neinfecțioase, care pot fi cauzate de apă sunt: intoxicațiile cu nitrați, fluoroza dinților și oaselor, bolile digestive și cardiovasculare, caria dentară, etc.

Cele mai răspândite maladii infecțioase, care pot fi cauzate de apă sunt: dizenteria și bolile diareice acute sub formă de enterite și enterocolite, hepatita virală A, salmoneloză, holera, febra tifoidă, etc.

Consumul apei cu conținut ridicat de nitrați poate aduce la apariția methemoglobinemiei, numită și intoxicație cu nitrați în concentrații ce depășesc 50mg/l. În special sunt afectați copiii de la 0-1 ani, care sunt alimentați artificial cu folosirea apei cu nitrați la producerea amestecurilor pentru hrana copiilor. Totodată, fierberea apei nu îndalță nitrații, dar din contra, are loc o concentrație mai mare în apa fiartă. Prezența methemoglobinemiei în sânge se depistează mai mult la populația rurală, din cauza consumului apei cu conținut mai ridicat, decât populația urbană. Intoxicațiile cu nitrați constituie în medie 30 cazuri la 100 mii locuitori. Elevii din școlile rurale sunt supuși riscurilor în 31,6%, practic fiecare al 5 elev este expus riscului pentru sănătate.

Conținutul ridicat de fluor în apă, duce la apariția fluorozei dentare. Fluoroza dentară se poate manifesta prin trei forme clinice: gradul I – dinții sunt galbeni, fără să fie afectată dentina și smalțul, gradul II – dinții capătă o culoare cafenie, cu defecte punctiforme, gradul III – dinții sunt de culoare cafeniu-închis cu focare de eroziune a dinților. La concentrații mai mari de 5mg/l poate apărea chiar osteofluoroza, care afectează sistemul osos.

Carența de fluor, în concentrații mai mici de fluor de 0,5 micrograme/l, favorizează apariția cariei dentare care afectează chiar mai multă populație decât concentrațiile ridicate. Acest risc este mai mare pentru populația care se alimentează cu apă din râurile Nistru și Prut, apa consumată de populația din aceste localități și orașe are un conținut

mediu de fluor de 0,2-0,3mg/l. Ponderea copiilor de vîrstă școlară afectați de carie dentară constituie în localitățile urbane între 40-60%, în localitățile rurale caria dentară nu este răspîndită, deoarece populația se alimentează cu apă din surse subterane mai bogate în fluor.

Conținutul excesiv de bor peste 1 mg/l poate conduce la afecțiuni neurologice, cardiovasculare și a proceselor de formare și maturizare a celulelor sangvine, ponderea elevilor expuși riscului constituie 2,4%.

Mirosul poate fi afectat de: hidrogenul sulfurat, produsele petroliere, fenolii, clorul rezidual, amoniu, fierul. Clorul rezidual, amoniu și fierul pot fi înlăturate prin aerarea apei.

Gustul apei poate fi afectat de concentrații mărite des odii și cloruri care dă un gust – sărat, sulfați și magneziu dă un gust – amăru, conținutul de fier, zinc, cupru, plumb apa poate avea un gust metalic – motivul fiind exploatarea necorespunzătoare a rețelelor de apeduct.

Culoarea în apă poate fi provocată de conținutul mărit de hidrogen sulfurat, turbiditate și fier. Apa cu un conținut sporit de sulfați influențează negativ starea funcțională a organismului. În special, sulfații grăbesc evacuarea alimentelor din stomac în intestin. În intestin acestea nu sunt ingerate și exercită o acțiune diareică. Concomitent, sulfații stimulează tonusul mușchilor vezicii biliare, ceea ce contribuie la grăbirea mișcării fierii din ficat în duoden.

În literatura de specialitate sunt date și despre influența pozitivă a apelor minerale cu conținut sporit de sulfați. În combinație cu ionii de calciu, sulfații diminuează procesele inflamatorii din tractul gastrointestinal și căile urinare. Însă, folosirea acestor ape se permite doar consultînd medicul. Trebuie de luat în considerare că apa bogată în sulfați este contraindicată copiilor, adolescenților și femeilor gravide, din cauza proprietăților lor de a reține asimilarea calciului, deci și formarea oaselor. Conform normativelor igienice nr. 934 din 15 august 2007, în apa potabilă se admite un conținut de pînă la 250 mg/l de sulfați *500.

Carența de iod poate produce distrofia endemică tireopată ("gusa endemică"). Apa este o sursă relativ minoră de iod (majoritatea provenind din alimente), dar carența este indusă nu doar de cantitatea insuficientă ingerată, ci și de interferarea absorbției iodului de către cantitățile prea ridicate de Ca, F sau Mn.

Duritatea apei afectează negativ procesul de spălare (inclusiv a corpului uman) (39), dar influențează pozitiv patologia cardiovasculară, apa dură fiind considerată factor protector. Studii mai recente consideră ca nu duritatea în sine este benefică, ci calciul (Ca) și magneziul (Mg), ai căror compuși sunt factorul major determinat al durității. Studii clinice indică un efect favorabil al calciului (Ca), magneziului (Mg), cromului (Cr), vanadiului (Vn), manganului (Mn) și zincului (Zn).

Contaminarea apei cu substanțe chimice toxice. Dintre toxicele vehiculate prin apă, o parte au origine naturală, dar majoritatea provin din poluarea acviferelor.

- ◆ **Nitriții (NO₂-)** rezultă din nitrați fie înainte consumului (reducere în finfini etc.), fie în lumenul tubului digestiv, în cazul migrării, în diverse împrejurări, spre stomac și intestinul subțire a elementelor reducătoare din biocenoza intestinală. Consecința este methemoglobinemia, ce afectează vârstele mici, dar uneori și adulții (cum ar fi cei cu rezeccii gastrice). Țara noastră are o incidență ridicată a methemoglobinemiei, cu mortalitate semnificativă. În 1984-1995, s-au înregistrat 2346 cazuri de methemoglobinemie la copii sub 1 an și 80 de decese.
- ◆ **Arsenul (As)** a fost semnalat în apă în concentrații uneori semnificative peste normele admise. În forma metalică e puțin toxic. Are și un rol biologic în organism, de aceea nici absența totală nu e benefică. El poate da intoxicații acute sau hiperkeratoza, hiperpigmentare și cancer al pielii.
- ◆ **Seleniul (Se)** este prezent uneori în concentrații crescute în anumite surse de apă. Este element esențial pentru om, necesarul fiind de 0,05 - 0,2 mg / zi. Deficitul afectează sănătatea (de exemplu, boala Keshan). În doze excesive, produce afecțiuni dermatologice, gastroduodenale, respiratorii etc. Seleniul poate fi foarte toxic pentru plante.
- ◆ **Cadmiul (Cd)** a generat boala Itai-Itai, care a făcut în Toyama (Japonia) peste 200 de victime. Organul afectat în principal la om este rinichiul. O sursă de contaminare a apei sunt țevile de zinc în care se găsește ca impuritate cadmiu. Este și el suspectat pentru posibile efecte cancerigene.
- ◆ **Plumbul (Pb)** este frecvent întâlnit printre poluanți și poate genera intoxicații mai ales cronice - saturnism, din cauza fenomenului de bioacumulare. OMS recomandă neadmiterea vreunei cantități pentru

copii sau gravide. Multe conducte de apă mai sunt încă din plumb. Apa dacă stagnează sau are anumite caractere fizico-chimice poate dizolva plumb și duce la intoxicații. De asemenea, este suspectat pentru efecte cancerigene.

◆ **Cromul (Cr)**, este un element esențial pentru viață, în cantități de 0,05-0,2 mg / zi pentru om. În concentrații mari, are efecte toxice. Forma metalică e netoxică, dar sărurile sunt toxice. Unele săruri sunt suspectate a fi cancerigene. Cr se acumulează în organismele vii (de 10000 ori în pește), rezultând riscuri sporite.

◆ **Cuprul (Cu)** în concentrații prea ridicate în apă e toxic. A făcut victime omenești în Germania. El nu se bioacumulează în organismul uman. Poate proveni din țevile de cupru, care sunt atacate de apele moi sau acide.

◆ **Cianurile (CN-)** sunt săruri ale acidului cianhidric. Și acidul și sărurile sale (cianurile, mai ales cele de sodiu, potasiu) sunt deosebit de toxice pentru om și animale. Acțiunea este acută, prin blocarea respirației la nivel biochimic, celular. Doza letală pentru om este de 0,57 - 1 mg/kilogram corp. Pentru pești, concentrația letală în apă se estimează la 0,05 mg / litru ion cian.

◆ **Aluminiul (Al)** în cantitate crescută este toxic pentru sistemul nervos central. În organismul uman există circa 300 mg aluminiu. Rolul și metabolismul lui nu este complet cunoscut. În mod normal, e puțin solubil, dar la pH foarte acid sau alcalin solubilitatea crește puternic.

◆ **Nichelul (Ni)** se pare că are și el rol biologic, dar în cantități mai mari este toxic. Sărurile de nichel pot provoca alergii și cancer.

Azbestul este un grup de minerale de silicați cu structura filamentară, care se folosesc la realizat materiale rezistente la foc și căldură și foi și conducte de azbociment, multe folosite pentru apă. În foarte multe țări este interzisă utilizarea azbestului, deoarece fibrele de azbest sunt cancerigene.

11 Cîta apă se consumă în mediu pentru diferite activități?

Iată cîteva cifre:

- un spălat de vase la robinet: 50 litri
- un spălat de haine: între 40 și 70 litri
- un spălat pe mîini și pe dinți: între 5 și 15 litri
- un duș de 5 minute: de la 60 la 80 litri
- o baie: 150 - 200 litri

Curiozități despre pierderile de apă - Știați că...

- un robinet care picură consumă aproximativ 17 litri într-o singură zi, iar o toaletă, aproximativ 40 de litri?
- un singur robinet neetanș sau un vas WC care pierde o singură picătură pe secundă vor duce la o pierdere de apă de $0,5 \text{ m}^3$ /lună?
- dacă firul de apă care se prelinge din cauza unui singur robinet sau vas WC defecte este de 3 mm, pierderea lunară poate depăși $26,2 \text{ m}^3$, mai mult decît echivalentul consumului mediu de apă a patru persoane timp de o lună?
- un bloc cu aproximativ 40 de apartamente cu robinete care pierd cîte o picătură pe secundă și cu vase WC care pierd un fir de apă de doar 1 mm timp de 10 secunde, ajunge la o pierdere de $282,2 \text{ m}^3$ /lună?

12 Cum pot controla consumul de apă și depista pierderile? Utilizarea rațională a apei.

Pot controla consumul apei prin montarea unui contor de branșament care deserveste imobilul dvs. avînd garanția că nu veți plăti decît ceea ce înregistrează aparatul de măsură. Contorul va fi de un real folos în controlul utilizării, comparînd cantitatea de apă măsurată cu norma de consum care este de 5 mc/lună și persoană, respectiv 170 l/zi și persoană, cît reprezintă consumul rațional.

Veți ști astfel :

- dacă aveți pierderi;
- dacă faceți risipă.

Veți putea astfel să luați măsuri .

lata ce se întâmplă în cazul în care un robinet pică sau curge:

	Nr. de picături în 10 secunde			Diametrul sursă de apă		
	18	28	38	1 mm	2 mm	3 mm
Pierderi l/zi	16.8	43.2	72	96	600	864

Observați că un robinet care curge continuu cu o șuviță de 3 mm consumă tot atâta apă cît 5 persoane. Schimbați urgent garniturile! Gospodăria modernă nu se mai poate lipsi de ajutoarele neprețuite care sunt: mașina de spălat rufe, cea de spălat vase etc. Să nu uităm că aceste mașini sunt consumatoare de apă și că ele consumă tot atâta apă indiferent de gradul de încărcare, dar consumul specific este mai mare dacă nu sunt încărcate suficient. Prin urmare, folosiți mașina de spălat după ce ați încărcat-o la întreaga capacitate.

13 Ce trebuie să cunoaștem despre igiena zilnică?

Aliata perfectă pentru igienă, apa ne permite să realizăm gesturile indispensabile care protejează organismul de diverse afecțiuni. Un gest simplu dar esențial: spălarea mâinilor! Spălarea mâinilor este necesară:

- înainte să gătiți sau să mâncați;
 - după folosirea toaletei;
 - după o activitate manuală;
 - după ce ați atins sau v-ați jucat cu un animal;
 - când sunteți bolnav (mai ales după ce ați tușit, strănutat sau v-ați șters nasul);
 - sau ori de câte ori este nevoie, în funcție de activitățile desfășurate.
- Lipsa igienei și transmiterea microbilor prin intermediul mâinilor murdare sunt principalele cauze ale bolilor digestive și ale infecțiilor respiratorii, dar și ale afecțiunilor cutanate (herpes).

Cîteva recomandări:

- evitați să duceți mâinile la gură și să vă roadeți unghiile care sunt

- lăcașuri perfecte pentru bacterii;
- spălați-vă pe dinți după fiecare masă, faceți duș sau baie în fiecare zi, mai ales după un efort fizic, folosind apă caldută și un săpun;
- clătiți întotdeauna fructele și legumele pentru a elimina pesticidele și nitratii;
- spălați și dezinfectați regulat frigiderul;
- reglați temperatura folosită la gătit astfel încât să distrugeți bacteriile și germenii, dar și să păstrați gustul și vitaminele;
- ștergeți mereu parchetul/ podeaua folosind apă, pentru a garanta un interior sănătos;
- contaminarea unei chiuvete este mult mai importantă decât cea a instalațiilor sanitare: dezinfectați cu regularitate bucătăria (blatul de lucru, ustensilele, dulapurile în care sunt depozitate alimentele etc).

14 Dacă în localitatea noastră nu există apeduct și consumăm apa din fântinile publice, care sunt cerințele sanitare pentru întreținerea fântinilor și protecția calității apei?

Pentru a înțelege cerințele sanitare ce pot asigura întreținerea fântinilor, este bine să cunoaștem construcția fântinii și părțile acesteia.

Cerințele sanitare pentru întreținerea fântinilor

1. Fântina trebuie să se afle la o distanță de cel puțin 25 metri de toaletă, de gropile de gunoi, de sistemele de canalizare, de grajduri și de alte surse de poluare. Fântinile nu trebuie să fie situate în locurile unde se scurge apa de la ploaie și cea provenită din zăpada topită.
2. Pereții fântinii trebuie să fie construiți din cărămidă, piatră sau beton. Nu trebuie admise crăpături. Dacă materialele indicate lipsesc, pot fi folosite alte materiale cum ar fi, de exemplu, lemnul.

10. Cel puțin o dată în an este necesar de a controla, curăța și dezinfecta fântina cu soluții ce conțin clor (100-150gr. clor activ la 1 metru cub de apă din fântină.) În măsura necesității, fântina trebuie reparată periodic.

PROTEJIND SURSA DE APĂ - PROTEJAȚI SĂNĂTATEA

OCROȚIȚI FÂNTÎNILE - VEȚI FI OCROȚIȚI DE BOLI INFECȚIOASE ȘI NU NUMAI

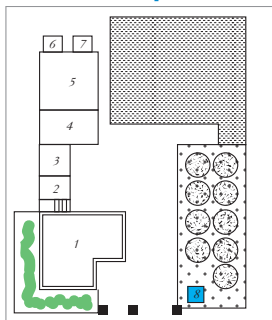
15 Cum și în ce mod se poate de verificat calitatea apei din fântini? Cine poate realiza acest lucru?

Serviciul de supraveghere de stat a sănătății publice asigură supravegherea și controlul, monitorizării calității apei în scopul verificării faptului dacă apa distribuită consumatorului este conformă cerințelor de calitate și nu creează riscuri pentru sănătate.

Producătorii și distribuitorii de apă potabilă asigură conformarea la parametrii de calitate ai apei potabile și duc responsabilitatea privind calitatea ei.

Pentru a controla calitatea apei din fântină, vă puteți adresa la Centrul de Sănătate Publică Raional, care dispune de un laborator specializat (prețurile pentru diferite servicii prestate Centrul de Sănătate Publică Raional Cahul sunt aprobate prin Ordinul Ministerului Sănătății Republicii Moldova Nr. 466 din 19.12.2007 cu privire la aprobarea Catalogului unificat de tarife pentru serviciile medico-sanitare acordate de către instituțiile medico-sanitare publice republicane, municipale și raionale Publicat : 01.02.2008 în Monitorul Oficial Nr. 21-24 art Nr : 47).

16 Ce ar trebui să cunoaștem despre amplasarea corectă a diferitor construcții la sol, inclusiv locul de amplasare al fântinii?

O importanță majoră are amplasarea corectă a fântinii și altor construcții în gospodărie.

- 1 – casa de locuit;
- 2 – bucătărie de vară cu beci;
- 3 – sarai (depozit) pentru inventar și cărbune (lemn);
- 4 – garajul;
- 5 – adăpost pentru animale și pasări;
- 6 – platforma pentru stocare băligarului;
- 7 – closet;
- 8 – fântîna.

17 Care sunt atribuțiile autorităților publice locale vizavi de asigurarea cu servicii de apă și canalizare a locuitorilor?

Pentru a stopa poluarea solului cu substanțe chimice și biologice, administrația publică locală trebuie să întreprindă următoarele acțiuni:

1. Elaborarea planurilor generale de dezvoltare a localităților.
2. Obligarea populației să construiască în gospodăriile personale în corespundere cu cerințele sanitaro - igienice:
 - a. Closete din curte cu haznele impermeabile pentru stocarea deșeurilor lichide;
 - b. platforme pentru stocarea deșeurilor solide;
 - c. platforme pentru stocarea deșeurilor zootehnice;
 - d. constituirea gospodăriilor comunale responsabile de deservirea sistemelor de apeduct și canalizare, cât și de gestiune a deșeurilor menajere solide;
 - e. asigurarea acestor gospodării cu transport specializat pentru

- transportarea deșeurilor la locurile de prelucrare;
- f. consolidarea comunitară cu scopul acumulării surselor financiare pentru construcția apeductelor din surse de suprafață și a stațiilor de ieșurare a apelor reziduale;
 - g. construcția platformelor pentru stocarea deșeurilor;
 - h. înlăturarea cerințelor pentru stoparea construcțiilor primitive a haznelor, closetelor din curți, care sunt sursele cele mai masive de poluare a apelor subterane, ce prezintă pericol pentru sănătatea populației;
 - i. reducerea impactului omului asupra naturii prin încurajarea deprinderilor, activităților și acțiunilor ce exclud poluarea mediului;
 - j. implementare Regulamentului activităților privind amplasarea, construcția, amenajarea și întreținerea surselor de apă descentralizate (finfîni, izvoare).

18 Accesul la informația de mediu

Starea calității de apă potabilă sau apă nepotabilă, constatată în baza analizelor efectuate de laborator, va fi familiarizată populației prin diferite surse, companii de informare ca TV, presă buletine informaționale, emisiuni radiofonice, seminare în instituțiile de învățămînt.

Păstrați și protejați APA - ea este începutul la toate!

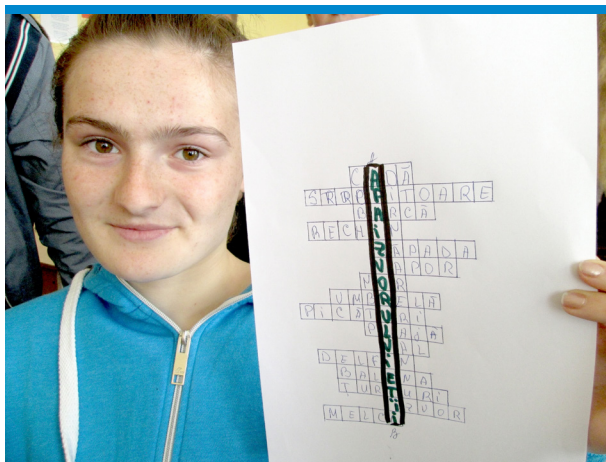
ÎN LOC DE ÎNCHEIERE

APA ESTE „LEAGĂNUL VIEȚII”

Apa nu este numai o resursă vitală, ci este chiar izvorul vieții, leagănul vieții pe pământ. Pe măsura trecerii timpului, apa dulce a devenit tot mai rară și, drept consecință, tot mai scumpă: ea este adusă de la distanțe tot mai mari și este căutată în straturi tot mai adânci. Datorită poluării, tratarea apei este tot mai costisitoare. Zilnic, se aduc în orașe cașul și satele adiacente cca. 11000 m³ pe timp de vară și pe timp de iarnă 5000 m³, apă potabilă ceea ce echivalează cu un gigant pahar cu diametrul de 8 m și înălțimea de 55 m .

Întrebarea este dacă ne folosim de această apă sau o cheltuim necugetat, o risipim sau o pierdem cu sau fără voia noastră .

Știind cât de lung și de greu este drumul apei, este necesar să controlăm consumul acesteia, să identificăm pierderile, să reducem risipa printr-o folosire rațională, devenind conștienți de valoarea ei, valoarea neprețuită și neegalată a APEI NOĂSTRE CEA DE TOATE ZILELE .

Fotografiile din această broșură au fost realizate în cadrul lecțiilor tematice organizate în cadrul campaniei informaționale în instituțiile preuniversitare din raionul Cahul